

VLAAMSE BUITENLANDSE WAPENHANDEL IN 2025

De handel in militair materieel vanuit, naar en door Vlaanderen

Diederik Cops

SAMENVATTING

Elk jaar publiceert de Vlaamse regering gegevens over de vergunde en geweigerde in-, uit- en doorvoer en overbrenging van militaire goederen naar, vanuit en doorheen het Vlaams Gewest. Het Vlaams Vredesinstituut trekt uit de gegevens over 2025 de volgende conclusies:

- De vergunde export van militaire goederen vanuit Vlaanderen bedraagt 379 miljoen euro, wat substantieel hoger is dan de voorbije twee jaar. Ook het driejaarlijks gemiddelde van deze vergunde uitvoer toont sinds 2021 een opvallende knik naar boven. Een dergelijk meerjarig gemiddelde vlakt jaarlijkse schommelingen enigszins af. Het stijgend aantal jaarlijks uitgereikte uitvoervergunningen – van 100 in 2019 tot 199 in 2025 – is eveneens een indicatie van de groeiende uitvoer van militaire goederen vanuit Vlaanderen.
- Het aantal vergunningen voor doorvoer blijft met acht uitgereikte vergunningen op hetzelfde lage niveau als de voorbije jaren. Deze vergunningen vertegenwoordigen wel een hoge gezamenlijke waarde van 201 miljoen euro, vooral door de doorvoer van explosieven voor 41 miljoen euro vanuit de VS naar Oekraïne en de doorvoer vanuit Frankrijk naar Ecuador van militaire helikopters voor 118 miljoen euro.
- De Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Oostenrijk waren in 2025 de belangrijkste bestemmingslanden van de Vlaamse vergunde export. Het gaat dan vooral om (onderdelen van) gevechtsvliegtuigen en bijhorende productieapparatuur en om vuurleidingssystemen in combinatie met militaire elektronica of met opname- en beeldverwerkingsapparatuur.
- De Vlaamse overheid weigerde geen enkele vergunning voor de in-, door- of uitvoer van militaire goederen. Wel identificeerde de Vlaamse overheid via haar toezichts- en handhavingssysteem 25 inbreuken op de regels rond de door- en uitvoer van militaire goederen.

Algemene cijfers over de Vlaamse buitenlandse wapenhandel in 2025

De Vlaamse buitenlandse wapenhandel omvat drie soorten transacties: (1) **invoer** of overbrenging van defensiegerelateerde goederen naar het Vlaams Gewest, (2) **uitvoer** of overbrenging vanuit het Vlaams Gewest en (3) **doorvoer** van defensiegerelateerde goederen over het grondgebied van het Vlaams Gewest. Het onderscheid tussen invoer/uitvoer enerzijds en overbrenging anderzijds is het resultaat van Europese regelgeving: invoer/uitvoer verwijst naar transacties naar/vanuit landen buiten de EU, overbrenging heeft betrekking op transacties naar/vanuit andere EU-lidstaten. De afbakening van wat 'defensiegerelateerde goederen' zijn, gebeurt op basis van de *Gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen*. Daarnaast vallen ook 'ordehandhavingsmateriaal'^a ontbreekt sluitende aanhalingsteken en 'ander voor militair gebruik dienstig materiaal'^b onder dit toepassingsgebied.

Het Vlaamse Wapenhandeldecreet voorziet drie typen vergunningen voor de uitvoer van defensiegerelateerde goederen. Een **individuele vergunning** geldt voor een specifieke hoeveelheid van een specifiek product of combinatie van producten naar een concrete ontvanger of eindgebruiker. Een globale vergunning laat een leverancier toe een onbepaalde hoeveelheid van diverse typen producten te versturen naar een reeks van potentiële ontvangers in verschillende landen, waardoor hij dus niet voor elke afzonderlijke transactie een aparte (individuele) vergunning moet

aanvragen. Bij een algemene vergunning mogen leveranciers die voldoen aan de voorwaarden vermeld in de algemene vergunning, gepubliceerd door de Vlaamse overheid^c, zonder voorafgaande toestemming producten versturen. Globale en algemene vergunningen kunnen enkel gebruikt worden voor overbrengingen naar Europese bestemmingen, niet voor rechtstreekse uitvoer naar een niet-EU-land. Voor invoer en doorvoer moet telkens een individuele vergunning worden aangevraagd. Individuele en globale vergunningen gelden voor een periode van drie jaar; algemene vergunningen zijn in principe onbeperkt geldig.

Deze nota analyseert de aard en omvang van de vergunde in-, uit- en doorvoer van defensiegerelateerde goederen vanuit, naar en over het Vlaams Gewest. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt: de gegevens uit de maandverslagen die gepubliceerd worden op de website van de dienst Controle Strategische Goederen en de informatie in het verslag van de Vlaamse buitenlandse wapenhandel dat de Vlaamse Regering jaarlijks publiceert. Deze analysenota bevat meer specifiek gegevens opgenomen in het jaarverslag van 2025, dat de Vlaamse Regering op 23 juli 2026 indiende bij het Vlaams Parlement.¹

Vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen

In totaal reikte de Vlaamse overheid in 2025 199 **nieuwe individuele vergunningen** uit voor de definitieve uitvoer of overbrenging van militaire goederen vanuit Vlaanderen. Dit aantal ligt

a Bijlage 3 van het Vlaamse Wapenhandelsbesluit bevat een lijst van goederen die als ordehandhavingsmateriaal worden beschouwd en waarbij een vergunning voor de uit- of doorvoer ervan noodzakelijk is.

b Deze categorie is een 'vangnetcategorie' of 'catch-all'-categorie. De categorie is er op gericht controle mogelijk te maken op zowel lichamelijk als onlichamelijk goederen die wel als geweldsmiddelen, onderdelen of toebehoren in een gewapend conflict kunnen gebruikt worden, maar die (nog) niet zijn opgenomen in een van de relevante controlelijsten

c Deze algemene vergunningen zijn als bijlage opgenomen bij het Vlaamse Wapenhandelsbesluit: <https://codex.vlaanderen.be/Por-tals/Codex/documenten/1022363.html#H1058819>

opnieuw iets hoger dan de voorbije jaren. Sinds 2019 is sprake van een stijgende tendens in het aantal behandelde en uitgereikte exportvergunningen: het aantal uitgereikte vergunningen nam in die periode toe van 100 vergunningen in 2019 tot 199 in 2025, bijna een verdubbeling.

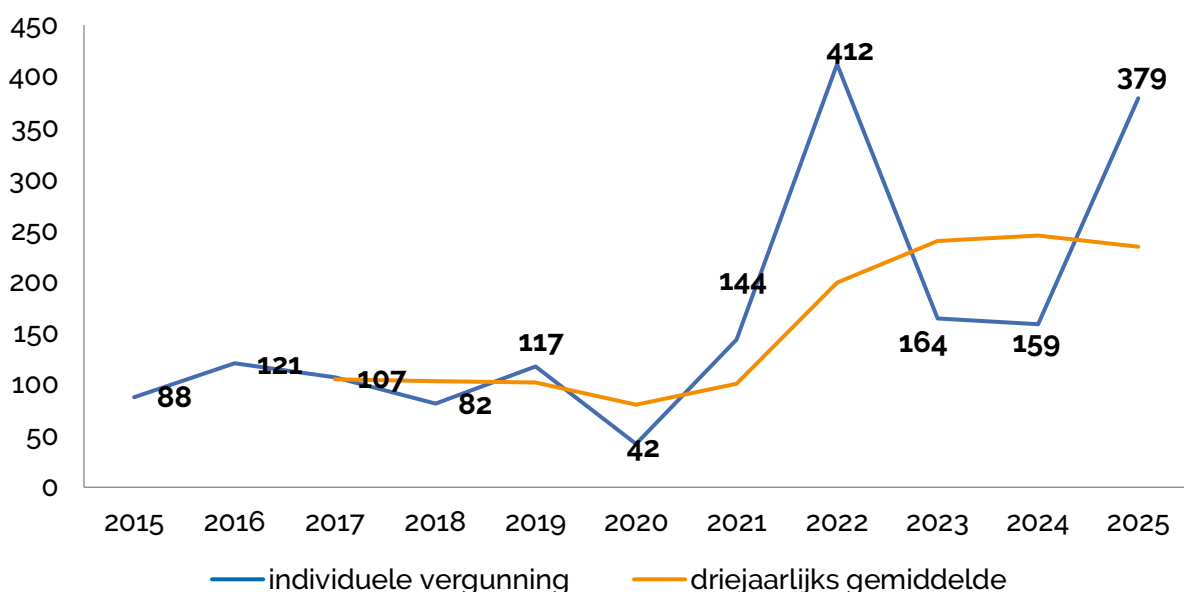
De totale **waarde** van deze **vergunde uitvoer en overbrenging** van militaire producten ligt in 2025 met **379 miljoen euro** bovendien substantieel hoger dan de voorbije twee jaar (Figuur 1). Omdat de jaarlijkse waarde van de Vlaamse vergunde wapenuitvoer sterk kan schommelen door de aan- of afwezigheid van enkele grote vergunningen, biedt een driejaarlijks gemiddelde een meer representatief beeld van eventuele evoluties in de vergunde uitvoer. Een dergelijk meerjarig gemiddelde vlakt immers deze schommelingen enigszins af. Ook voor dit gemiddelde geldt dat er sinds 2021 een duidelijke knik naar boven te zien is in de vergunde wapenuitvoer vanuit Vlaanderen (Figuur 1).

Vergunde invoer en overbrenging naar Vlaanderen

Naast vergunningen voor de uitvoer van militair materieel leverde de Vlaamse overheid in 2025 **400 vergunningen af voor invoer of overbrenging** naar het Vlaams Gewest. Voor dit type transacties geldt een beperktere vergunningsplicht: enkel voor vuurwapens en munitie, afgewerkte militaire systemen (zoals tanks, (gevechts)vliegtuigen of oorlogsschepen), vuurgeleidingssystemen en ordehandhavingsmateriaal is een invoervergunning vereist. In werkelijkheid hebben deze invoervergunningen traditioneel vooral betrekking op (civiele) vuurwapens en munitie.

In 2025 bedroeg de totale vergunde **waarde** van de **invoer en overbrenging** naar Vlaanderen 144,7 miljoen euro. Deze waarde ligt substantieel hoger dan de voorbije jaren. Deze hoge waarde wordt echter sterk beïnvloed door twee vergunningen voor de invoer van onbemande vliegtuigen (drones) bestemd voor de Belgische strijdkrachten, met een gezamenlijke waarde van 101 miljoen euro. Ook een vergunning voor overbrenging vanuit Frankrijk van zwaar kaliber wapens (kanonnen, houwitseren of mortieren) voor

Figuur 1: Vergunde definitieve uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen via individuele vergunningen 2015-2025, in miljoen euro

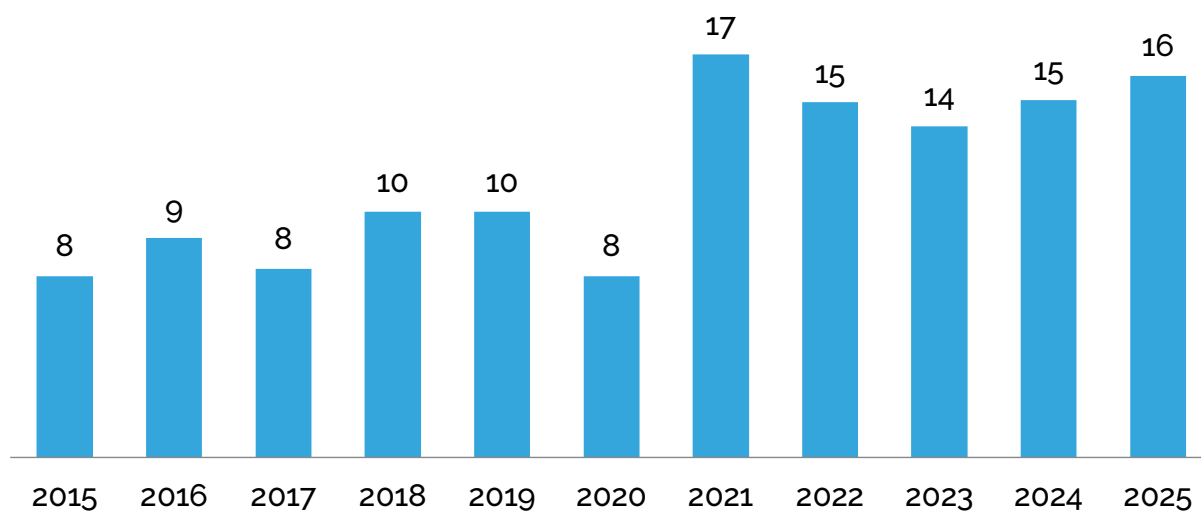

4,4 miljoen euro, eveneens bestemd voor de Belgische strijdmacht, draagt bij aan deze waarde. De resterende waarde – ongeveer 40 miljoen euro – heeft betrekking op de invoer en overbrengingen van civiele vuurwapens en munitie naar Vlaanderen. De vergunde invoer en overbrenging van civiele vuurwapens bedraagt 16 miljoen euro in 2025 (Figuur 2). Deze waarde ligt in dezelfde orde van grootte als die van de jaren sinds 2021. Een gelijkaardige conclusie geldt voor de invoer en overbrenging van munitie, waarvan voor een waarde van 23,6 miljoen euro werd vergund door de Vlaamse overheid. Deze waarde schommelt al bijna tien jaar rond dit bedrag. Een belangrijk deel van deze waarde is toe te schrijven aan enkele omvangrijke vergunningen die wapenhandelaars toestemming geven vlot en flexibel munitie aan te kopen in het buitenland. De effectieve waarde van de munitie-invoer in Vlaanderen zal daarom wellicht een stuk lager liggen.

Vergunde doorvoer doorheen Vlaanderen

Het aantal vergunningen voor doorvoer van defensiegerelateerde goederen bleef laag, net zoals de voorbije jaren: in totaal reikte de Vlaamse overheid acht doorvoervergunningen uit in 2025 (Tabel 1). Deze vergunningen hebben een gezamenlijke waarde van 201 miljoen euro. Vier van deze transacties betreffen militaire goederen die vanuit de Verenigde Staten via Vlaanderen naar Oekraïne zijn doorgevoerd, voor een totale waarde van ongeveer 45 miljoen euro. Het grootste deel van deze doorvoer betrof zogenaamde 'bandolier charges', flexibele en draagbare explosieven, ter waarde van ongeveer 41 miljoen euro. Daarnaast werden vanuit Frankrijk vijf (H225M) militaire helikopters doorgevoerd naar de Ecuadoriaanse krijgsmacht, ter waarde van 118 miljoen euro.²

Figuur 2: Vergunde invoer van vuurwapens in Vlaanderen, 2015– 2025, in miljoen euro

Tabel 1: Uitgereikte doorvoervergunningen door de Vlaamse overheid in 2025

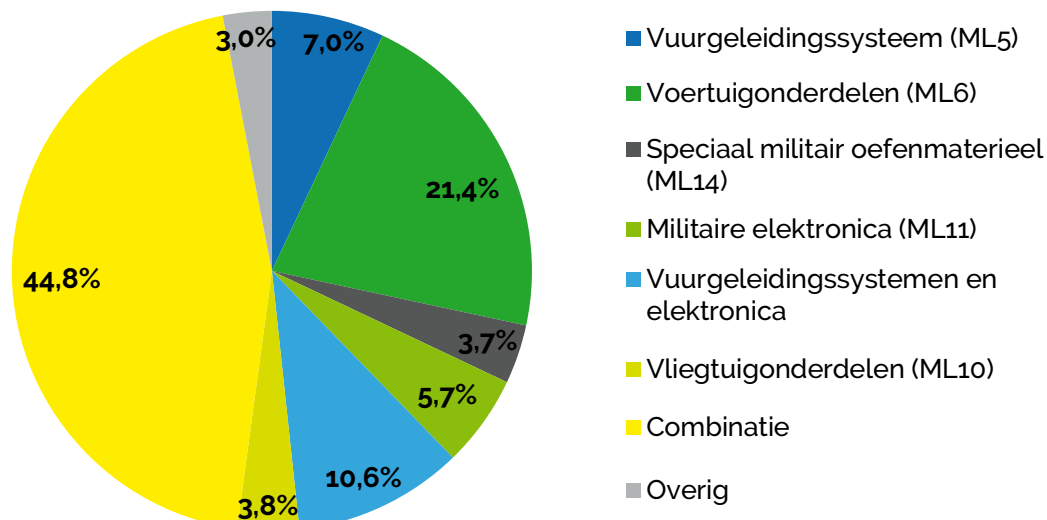
Land van herkomst	Land van eindgebruik	Goederen	Waarde (in euro)
Verenigde Staten	Oekraïne	Gepantserde voertuigen	1.326.113
Verenigde Staten	Oekraïne	Gepantserde voertuigen	2.606.882
Verenigde Staten	Oekraïne	Gepantserde voertuigen	13.800
Verenigde Staten	Oekraïne	Energetische materialen (explosieven)	40.920.000
Verenigd Koninkrijk	Brazilië	Militaire vliegtuigen	7.518.797
Zweden	Brazilië	Gepantserde voertuigen	30.000.000
Duitsland	Niger	Gepantserde voertuigonderdelen	328.164
Frankrijk	Ecuador	Militaire vliegtuigen	118.275.325

Vlaamse wapenuitvoer in 2025: zelden rechtstreeks naar de eindgebruiker

De Vlaamse vergunde uitvoer en overbrenging van militaire goederen bestond in 2025 vooral uit vergunningen die verschillende typen militaire goederen combineren (Figuur 3). Een belangrijk deel van deze vergunde waarde wordt gerealiseerd via zogenaamde gecombineerde vergunningen. Dit type vergunning kan worden gebruikt voor de uitvoer van een bepaalde hoeveelheid van verschillende typen militaire goederen naar verschillende ontvangers in hetzelfde land. Hoewel dit type vergunning al sinds 2012 bestaat in het Wapen-

handeldecreet, werd er weinig gebruik van gemaakt. In totaal reikte de Vlaamse overheid in 2025 twaalf van dit soort vergunningen uit, tegenover vier in 2024. Deze stijging past binnen een bewuste beleidskeuze van de Vlaamse overheid om binnen het bestaande decretale kader te komen tot administratieve vereenvoudiging voor de betrokken bedrijven. Bedrijven die veelvuldig militaire goederen uitvoerden werden proactief gewezen op de mogelijkheid een gecombineerde vergunning aan te vragen.

Twee van deze gecombineerde vergunningen, bestemd voor de Britse defensie-industrie en met een totale waarde van 52 miljoen euro, betreffen (onderdelen van) gevechtsvliegtuigen, smeed-

Figuur 3: Aard Vlaamse vergunde wapenuitvoer in 2025

stukken bedoeld voor de productie van dergelijke onderdelen en speciale productieapparatuur. Een gelijkaardige vergunning werd ook uitgereikt voor uitvoer van deze verschillende typen goederen naar de defensie-industrie in de Verenigde Staten, met een waarde van 54,9 miljoen euro. Daarnaast zijn belangrijke vergunningen uitgereikt voor een combinatie van vuurgeleidingssystemen en militaire elektronica (40 miljoen euro) en voor een combinatie van vuurgeleidingssystemen en opname- en beeldverwerkingsapparatuur (27,4 miljoen euro).

Andere belangrijke productcategorieën die in 2025 zijn uitgevoerd vanuit Vlaanderen zijn voertuigonderdelen, vuurgeleidingssystemen, militaire elektronica en speciaal militair oefenmaterieel (Figuur 3). Deze typen goederen komen traditioneel voor in de Vlaamse vergunde uitvoer van militair materieel en reflecteren de aard van de Vlaamse defensiegerelateerde industrie, die vooral (hoogtechnologische) onderdelen produceert.³ Ook in de voorbije jaren maakten deze productcategorieën het grootste gedeelte van de Vlaamse vergunde uitvoer van militair materieel uit.

De Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Oostenrijk waren in 2025 de belangrijkste bestemmingslanden van de Vlaamse vergunde export van militaire goederen (Figuur 4). De uitvoer naar de Verenigde Staten bedroeg

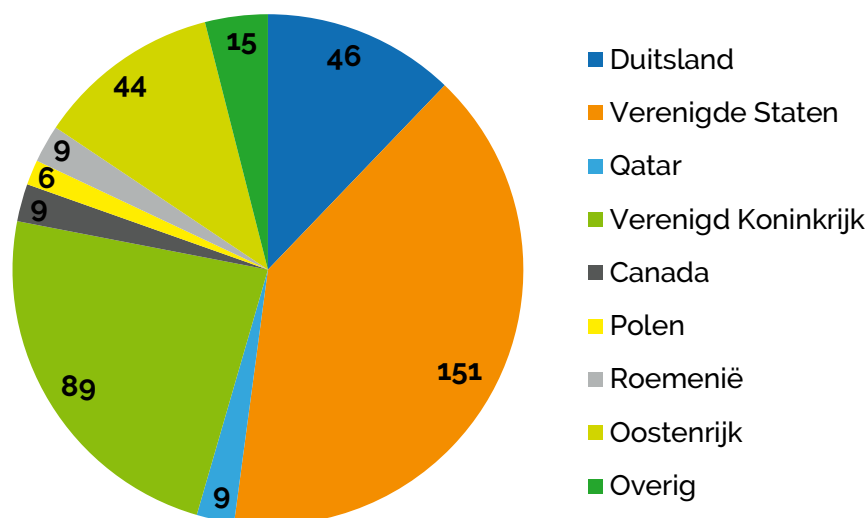
150,6 miljoen euro. Twee omvangrijke vergunningen vertegenwoordigden een belangrijk deel hiervan: de gecombineerde vergunning voor vliegtuigonderdelen en bijhorende productieapparatuur (54 miljoen euro) en een vergunning voor voertuigonderdelen voor de Amerikaanse strijdkmacht (66 miljoen euro) waren gezamenlijk goed voor ongeveer 80% van de vergunde uitvoer naar de VS.

De vergunde uitvoer (19 uitgereikte vergunningen) naar het Verenigd Koninkrijk was in 2025 goed voor bijna 90 miljoen euro. Deze uitvoer heeft vooral betrekking op producten die verband houden met militaire vliegtuigen. Concreet zijn vier vergunningen goed voor 84 miljoen euro aan uitvoer: twee gecombineerde vergunningen voor vliegtuigonderdelen en bijhorende productieapparatuur (samen voor 52 miljoen euro), een vergunning voor vliegtuigonderdelen voor 11,8 miljoen euro en een vergunning van 20 miljoen euro voor de uitvoer van allerlei onderdelen, productiemateriaal, kennis en technologie voor militaire (transport)vliegtuigen.

Daarnaast waren ook Canada, Roemenië, Qatar en Polen belangrijke ontvangers van Vlaamse defensiegerelateerde goederen.

Naast deze acht landen werden Vlaamse militaire goederen geëxporteerd naar 31 andere landen,

Figuur 4: Belangrijkste bestemmingslanden Vlaamse vergunde wapenuitvoer 2025, in miljoen euro

waaronder Oekraïne. Vier vergunningen betroffen rechtstreekse uitvoer naar de Oekraïense strijdkrachten, tien vergunningen werden uitgereikt voor overbrenging of uitvoer naar een ander land, met finaal eindgebruik in Oekraïne, samen voor in totaal 8,5 miljoen euro.

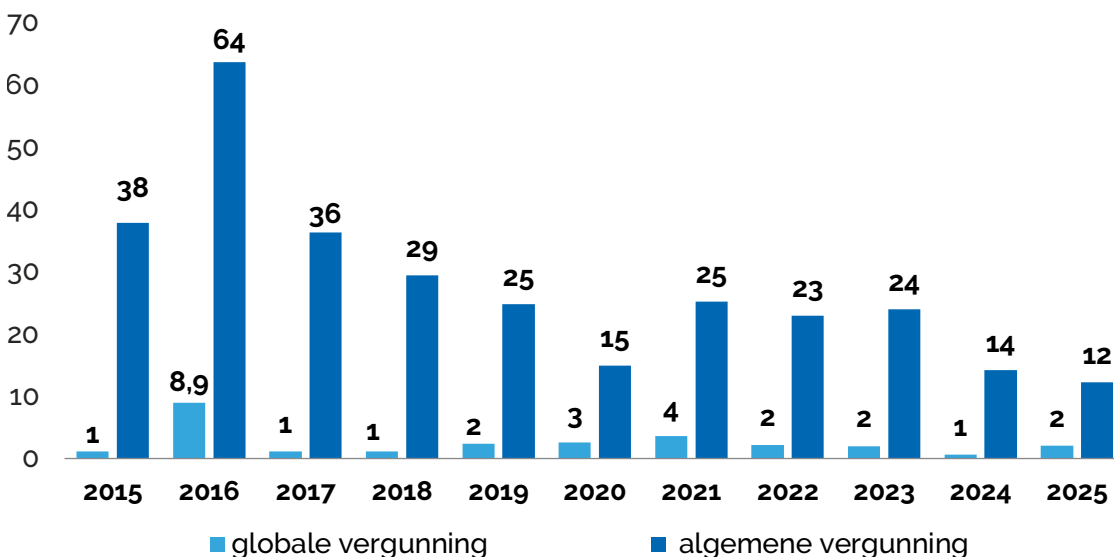
Door de aard van de Vlaamse uitvoer – veelal hoogtechnologische onderdelen – gaan Vlaamse goederen in eerste instantie veelal naar buitenlandse bedrijven en worden pas nadien geleverd aan de effectieve militaire eindgebruikers, vaak na integratie in afgewerkte militaire systemen (of zelfs als onderdeel voor onderdelen van afgewerkte militaire goederen). In 2025 was export ter waarde van 77,5 miljoen euro rechtstreeks bestemd voor strijdmachten, 300 miljoen euro van de totale uitvoer was bestemd voor (defensie-) bedrijven in andere landen. Hiervan is in 53 vergunningen, die samen 97 miljoen euro vertegenwoordigen, de finale eindgebruiker ook gekend bij het uitreiken van de vergunning. Samengenomen betekent dit dat voor bijna de helft van de vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen de effectieve eindgebruiker gekend is in 2025. De vergunde uitvoer waarbij de laatst gekende (en gerapporteerde) eindgebruiker een andere (defensie-)industriële speler is maar de effectieve eindgebruiker onbekend, bestaat uit een

beperkt aantal omvangrijke vergunningen. Concreet gaat het hierbij om drie gecombineerde vergunningen voor verschillende typen goederen voor de productie van onderdelen van gevechtsvliegtuigen bestemd voor het VK en de VS (107 miljoen euro), twee vergunningen voor de Duitse (defensie-)industrie van vuurgeleidingssystemen en militaire elektronica voor 40 miljoen euro, en tot slot een vergunning voor de uitvoer van militaire elektronica naar de Amerikaanse defensie-industrie voor 20,4 miljoen euro.

Het gebruik van globale en algemene vergunningen

Zoals in de inleiding vermeld, kunnen Vlaamse bedrijven, naast individuele vergunningen, ook globale en algemene vergunningen gebruiken voor de (intra-EU-) handel in militair materieel. Gebruikers van beide typen vergunningen rapporteren enkel over effectieve transacties die in een bepaald jaar plaatsvonden. De Vlaamse overheid publiceert daarom enkel over de effectief gerealiseerde leveringen via deze globale en algemene vergunningen, terwijl voor de individuele vergun-

Figuur 5: Effectief gebruik globale en algemene vergunningen voor overbrenging vanuit Vlaanderen, 2015-2025, in miljoen euro

ningen de vergunde waarde gerapporteerd wordt. Omdat individuele vergunningen in Vlaanderen drie jaar geldig zijn, kunnen de effectieve leveringen verspreid over verschillende jaren plaatsvinden. De effectieve waardes van de algemene en globale vergunningen kunnen daarom niet zomaar worden samengenomen met de waardes van de vergunde transacties via de individuele vergunningen.

De Vlaamse overheid heeft vijf algemene vergunningen gepubliceerd.⁴ Drie daarvan gelden voor **definitieve** transacties: een eerste voor de overbrenging naar andere Europese strijdkrachten, een tweede voor overbrenging naar zogenaamde gecertificeerde bedrijven binnen de EU, en een derde voor overbrengingen in het kader van intergouvernementele samenwerkingsverbanden tussen EU-lidstaten voor de ontwikkeling en productie van militair materieel.^a Daarnaast reikte de Vlaamse overheid zeven nieuwe globale vergunningen uit in 2025 (ten opzichte van vier in 2024).⁵

In 2025 werden via beide typen vergunningen militaire goederen en technologieën ter waarde van 14,3 miljoen euro overgebracht vanuit Vlaanderen (Figuur 5). Dit is ongeveer evenveel als in 2024, maar wel minder dan in de jaren voordien. Tussen 2021 en 2023 schommelde deze waarde jaarlijks tussen 25 en 28 miljoen euro. De hogere waarde in die periode was vooral het resultaat van een belangrijk contract van een Vlaams bedrijf met de Franse krijgsmacht, waarvoor tussen 2021 en 2024 goederen ter waarde van ongeveer 40 miljoen euro zijn overgebracht. Deze leveringen eindigden in 2024. Als gevolg hiervan vonden er in 2025 in vergelijking met de voorgaande jaren minder rechtstreekse overbrengingen plaats vanuit Vlaanderen naar Europese strijdmachten (algemene vergunning 1). De in 2025 gerealiseerde overbrengingen vertegenwoordigden een waarde van 3,4 miljoen euro.

In 2025 vonden de meeste transacties plaats binnen de algemene vergunning in het kader van een intergouvernementeel samenwerkingspro-

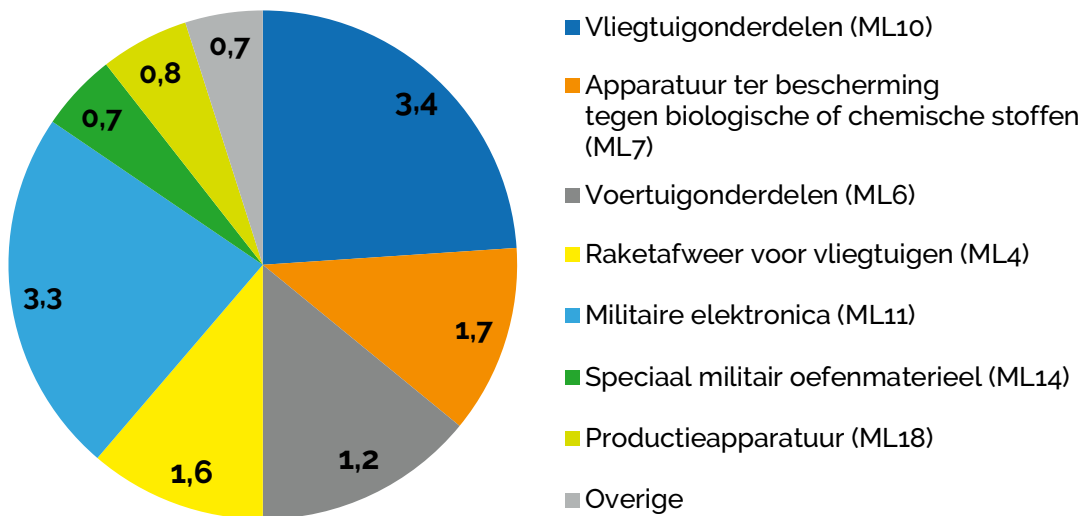
Het A400M militair transportvliegtuig: product van Europese defensiesamenwerking

Het programma om een nieuw militair transportvliegtuig te ontwikkelen dateert al van de jaren negentig van de twintigste eeuw. Verschillende Europese NAVO-landen, waaronder België, lanceerden in 1997 een oproep tot voorstellen voor een nieuw transportvliegtuig. In 2000 viel de keuze uiteindelijk op het A400M vliegtuig van Airbus. In 2003 werd beslist de opvolging en coördinatie van dit programma te integreren binnen OCCAR (Organisation for Joint Armament Cooperation), een internationale organisatie die zich exclusief bezighoudt met het beheer van intergouvernementele bewapeningsprogramma's.

De oorspronkelijke deelnemende landen zijn het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Turkije en België. De finale productie van het toestel vindt plaats in het Spaanse Getafe, al zijn bedrijven uit de verschillende deelnemende landen betrokken in de complexe productieketen. In totaal bestelden deze landen 170 exemplaren van de A400M. In 2015 werden ook vier vliegtuigen aangekocht door Maleisië, de eerste klant van het programma. Meer recent kochten ook Indonesië (twee vliegtuigen met een optie voor vier bijkomende toestellen) en Kazachstan (twee toestellen) dit transportvliegtuig.

^a Twee Vlaamse algemene vergunningen gelden voor tijdelijke intra-Europese overbrengingen in het kader van demonstraties, deelname aan beurzen, of voor herstellingen en onderhoud. Het tijdelijke karakter betekent dat deze goederen per definitie na verloop van tijd terugkeren naar Vlaanderen. Deze vergunningen worden daarom niet verder geanalyseerd in deze nota.

Figuur 6 : Aard militaire goederen definitief overgebracht via globale en algemene vergunningen vanuit het Vlaams Gewest in 2025, in miljoen euro

gramma tussen EU-lidstaten (algemene vergunning vijf): in totaal brachten Vlaamse bedrijven voor 8,6 miljoen euro aan goederen en technologieën over naar andere EU-lidstaten. Vooral de betrokkenheid van België bij militaire vliegtuigprogramma's, zoals de A400M, heeft een effect op deze cijfers: het gaat om vliegtuigonderdelen en gerelateerde producten waaronder productieapparatuur, raketafweer voor vliegtuigen en software.

Vliegtuigonderdelen (3,4 miljoen euro) en militaire elektronica (3,3 miljoen euro) waren de belangrijkste goederencategorieën die in 2025 via deze typen vergunningen zijn overgebracht (Figuur 6). Opvallend is dat in 2025 ook dertien overbrengingen van software gerapporteerd zijn. Omdat aan deze transacties geen monetaire waarde wordt toegekend, komt dit niet terug in het overzicht in Figuur 6. Belangrijkste bestemmingslanden van deze producten waren in 2025 Duitsland, Spanje en Frankrijk. Ongeveer 40% van de gerealiseerde overbrengingen heeft de buitenlandse defensie-industrie als laatst gekende eindgebruiker. Het grootste aandeel van dit ongekend eindgebruik is echter bij de transacties onder de algemene vergunning in het kader van intergouvernementele samenwerkingsprogramma's (4,1 miljoen euro, 29%). Binnen dit soort programma's zijn alle potentiële eindgebruikers gekend, al is het niet altijd mogelijk om op het moment van

de transactie concreet te zeggen voor welke specifieke eindgebruiker de overgebrachte goederen bestemd zijn. Met andere woorden, in de meeste gevallen is de effectieve eindgebruiker – de concrete krijgsmacht of overheidsinstantie – van de overgebrachte goederen gekend.

Op 15 juli 2026 werd door het Vlaams Parlement het nieuwe Wapenhandeldecreet aangenomen, dat de mogelijkheden tot gebruik van deze globale en algemene vergunningen op verschillende manieren verruimt. Niet alleen zullen bijkomende typen algemene vergunningen worden geïntroduceerd, ook het geografisch toepassingsgebied zal worden verruimd: zo zal er voor globale vergunningen geen beperking meer zijn op de mogelijke bestemmingslanden (nu enkel voor intra-EU-transacties). Algemene vergunningen zullen ook kunnen worden gebruikt voor rechtstreekse uitvoer naar niet-EU-landen, al zal de lijst van mogelijke bestemmingslanden nog door de Vlaamse regering worden vastgelegd in een nieuw Wapenhandelbesluit.

Artikel 66 van het nieuwe Wapenhandeldecreet noemt 31 december 2027 als datum van inwerkingtreding. De Vlaamse regering behoudt wel de mogelijkheid deze datum te vervroegen. Dit hangt onder meer af van de aannahme van een nieuw

Wapenhandelbesluit door de Vlaamse regering, dat noodzakelijk is voor de verdere concrete vormgeving en invulling van de regels voorzien in het decreet.

Geen geweigerde uitvoertransacties in 2025

De Vlaamse overheid weigert vergunningen voor de overbrenging of uitvoer van militaire goederen vanuit Vlaanderen als deze transacties volgens de Vlaamse overheid een inbreuk zijn op de beoordelingscriteria in artikelen 26 en 28 van het Wapenhandeldecreet. Deze criteria bevatten overwegingen over het risico dat de uitgevoerde goederen gebruikt worden voor interne repressie, schendingen van mensenrechten of van het internationaal humanitair recht, ingezet worden in interne of regionale gewapende conflicten of illegaal worden afgewend. Bovendien hanteert de Vlaamse overheid enkele algemene beleidslijnen ten aanzien van bepaalde landen, zoals Israël, de landen betrokken in het gewapend conflict in Jemen (zoals Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten), Turkije, Pakistan en China. Concreet gaat het dan meestal om een beslissing om geen enkele uit- of doorvoer naar dat land toe te staan, of alleen onder specifieke voorwaarden.⁶ In 2025 weigerde de Vlaamse overheid geen enkele vergunningsaanvraag.

Daarnaast implementeerde de Vlaamse overheid in 2025 voor het eerst een algemene beperkende maatregel, en dit ten aanzien van uitvoer naar Israël. Deze invoering was in essentie een formalisering van een beleidslijn die de Vlaamse overheid al sinds 2009 toepaste.

Naast de controle op vergunningsaanvragen, is de Vlaamse overheid ook bevoegd voor de controle en het toezicht op de effectieve handelsstromen in strategische goederen vanuit en over het Vlaams grondgebied. Op die manier kan de Vlaamse overheid niet enkel nagaan in hoeverre vergunninghouders voldoen aan de voorwaarden verbonden aan de vergunning, ook kan de overheid controleren of transacties illegaal – zonder vergunning – plaatsvinden op Vlaams grondgebied. Eind mei 2026 communiceerde de Vlaamse regering voor het eerst cijfers over de handhaving en vervolging van inbreuken op de exportcontrolewetgeving.⁷ Uit deze cijfers bleek dat 25 geregistreerde inbreuken rond militaire goederen werden vastgesteld in 2025, waarvan er zich inmiddels 24 in strafrechtelijke fase bij het parket bevinden. Indien het Openbaar Ministerie beslist deze inbreuken niet te vervolgen, kan de Vlaamse overheid nog beslissen een administratieve sanctie op te leggen.

Eindnoten

- 1 Jaarlijks Verslag van de Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement over de toegekende vrijstellingen en de toegekende en geweigerde vergunningen voor de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie. 2025, Vlaams Parlement, zitting 2025-2026, stuk 53-A/1, <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/2065460>
- 2 Ecuadorian army receives initial H225Ms', AirForces Monthly May 2025, <https://www.key.aero/article/ecuadorian-army-receives-initial-h225ms>
- 3 Cops, D. & Viaene, E. (2022), *De defensiegerelateerde industrie in Vlaanderen: Doorlichting van een sector op scherp*. Brussel: Vlaams Vredesinstituut, <https://vlaamsvredesinstituut.eu/wp-content/uploads/2022/06/web-20220621-VVI-Rapport-Defensie-industrie.pdf>
- 4 Bijlagen 5-9 Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 tot uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1022363.html#H1058767>
- 5 Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (2026), *Jaarverslag wapenhandel 2025, dienst Controle Strategische Goederen*, p. 28, <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/86296>
- 6 <https://www.fdfa.be/nl/vrede-en-veiligheid/controle-strategische-goederen/vlaams-exportcontrolebeleid>
- 7 Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (2026), '*Vlaanderen dreef toezicht op strategische goederen sterk op in 2025*'

Vlaams Vredesinstituut

Het Vlaams Vredesinstituut werd in 2004 opgericht als paraparlementaire instelling bij het Vlaams Parlement. Het Vredesinstituut staat garant voor het aanleveren van grondige analyses, het informeren en organiseren van het debat, en het aansturen op maatregelen voor het bevorderen van vrede en geweldpreventie.

Auteur

Diederik Cops werkt sinds januari 2016 als senior onderzoeker bij het Vlaams Vredesinstituut. Hij richt zich vooral op de onderzoekslijnen "Exportcontrole van strategische goederen" en "Maatschappelijke impact van defensie-uitgaven".

Email: diederik.cops@vlaamsparlement.be